U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy, JUDr. Jana Vyklického, JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobkyně: **Z. H.**, zast. JUDr. Davidem Jarošem, advokátem, se sídlem Jílovská 1167/71a, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, poštovní schránka 21/OAM, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 7. 2011, č. j. OAM-172/VL-18-PA03-2009, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 12. 2011, č. j. 1 Az 15/2011 – 20,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) brojila proti rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), jímž byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 7. 2011, č. j. OAM-172/VL-18-PA03-2009 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný stěžovatelce neudělil mezinárodní ochranu podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky (dále jen „zákon o azylu“).

V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný uvedl, že stěžovatelka podala opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR, v níž uvedla, že je státní příslušnicí Ukrajiny arménské národnosti a gregoriánského náboženského vyznání. Je vdaná a má středoškolské vzdělání ekonomického zaměření. Její manžel A. H., nar. X, dcera Z. H., nar. X, a syn E. H., nar. X, bez státní příslušnosti a arménské národnosti jsou také společně s ní žadateli o mezinárodní ochranu. Svou opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany a humanitárního azylu si stěžovatelka podala nyní proto, že její syn E. má potíže se získáním povolení k pobytu na území ČR, nemá cestovní doklad ani žádný doklad o své totožnosti. Ukrajinské orgány odmítly uvedené doklady synovi vydat a česká cizinecká policie mu nehodlá vydat povolení k pobytu, i když zde boxuje za oddíl policie.

V průběhu správního řízení o žádosti o udělení mezinárodněprávní ochrany, v němž žalovaný vedl se stěžovatelkou dva pohovory (16. 4. 2009, 17. 4. 2009) byly zjištěny následující skutečnosti. Již z předchozího správního řízení o první žádosti stěžovatelky v roce 2005 vyplynulo, že motivem odchodu stěžovatelčiny rodiny z Ukrajiny byla skutečnost, že se při předvolební kampani v létě a na podzim 2004 její manžel za úplatu podílel na dopravě agitátorů a přívrženců neúspěšného kandidáta Janukovyče. Po volbách se měl dostat do problémů s podporovateli vítězného kandidáta Juščenka. Bylo jim rozbito sklo na autě, poškozen prodejní stánek a na jejich dům byly vhozeny petardy. Jejich děti byly šikanovány ve škole a ve sportovním klubu. Důvodem pro podání současné žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla stěžovatelčina snaha o legalizaci jejího pobytu v ČR, protože se nechce vrátit na Ukrajinu, kde mělo docházet k šikanování její rodiny z národnostních důvodů. Nově k těmto důvodům přistoupily i potíže se zajištěním občanského průkazu a cestovního dokladu pro jejího syna E. H., který nebyl na rozdíl od ostatních členů rodiny vyhoštěn, protože je osobou bez státní příslušnosti. K podání nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany se rozhodli z humanitárních důvodů kvůli synovi a také kvůli tomu, že jmenovaná dostala kvůli všem výše uvedeným problémům cukrovku, má vysoký cholesterol a problémy s krevním oběhem. Lékař ji varoval, že kdykoliv může dostat srdeční příhodu. Nemají se na Ukrajině kam vrátit. Hlavním cílem rodiny je zůstat v ČR, neboť syn je velice úspěšný sportovec a může se zúčastnit olympijských her. Členové rodiny nemají žádnou kriminální činnost. S Ukrajinou rodina stěžovatelky již nemá nic společného a chtějí být spolu se svými dětmi, což je podle názoru stěžovatelky humanitární důvod. Podle jejího názoru jejich deportace byla nezákonná, chtějí normálně žít v ČR. Stěžovatelka neví, co by se s rodinou stalo, pokud by se vrátila na Ukrajinu. Žalovaný při posouzení opětovné žádosti o udělení mezinárodní ochrany vyšel z toho, že důvodem k podání současné žádosti o udělení mezinárodní ochrany je stěžovatelčina snaha o legalizaci dalšího pobytu na území ČR proto, že se nechce vrátit na Ukrajinu, kde mělo docházet k diskriminaci jejích dětí z národnostních důvodů.

Žalovaný vyložil ustanovení § 28 odst. 1 a § 12 písm. a), b) zákona o azylu a vymezil pojem pronásledování. Vycházel z rozhodnutí cizinecké policie o správním vyhoštění stěžovatelky z území ČR, jakož i z informací o politické a bezpečnostní situaci a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině (MZV ČR, č. j. 113176/2009-LPTP ze dne 23. 7. 2009, č. j. 111193/ 2009–LP ze dne 29. 7. 2009, č. j. 106362/2009-LPTP ze dne 13. 5. 2009, a č. j. 129871/2010-LPTP ze dne 19. 1. 2010). Přitom neshledal, že by stěžovatelka byla během svého pobytu na Ukrajině, případně v ČR jakkoliv politicky činná, anebo že by významně uplatňovala svá politická práva nebo svobody tak, jak to předpokládá ustanovení § 12 zákona o azylu. Stěžovatelčiny obavy z jednání soukromých osob vůči její rodině v důsledku manželových placených aktivit v předvolební kampani v roce 2004 nedosahovaly intenzity pronásledování. Stěžovatelka nedala státním orgánům Ukrajiny, nevládním organizacím či dokonce ombudsmanovi prostor k tomu, aby jí a její rodině zajistily ochranu před negativními jevy, které ve svých výpovědích zmínila. Tyto důvody stěžovatelčina odchodu z Ukrajiny ve vztahu k žádosti o mezinárodní ochranu byly již posouzeny v minulém řízení. Žalovaný tedy uzavřel, že stěžovatelka nebyla ve vlasti pronásledována za uplatňování politických práv a svobod podle ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu.

Dále v průběhu správního řízení nebyly zjištěny žádné okolnosti, které by nasvědčovaly tomu, že byla pronásledována z důvodu rasy, pohlaví, národnosti, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině či politickému přesvědčení, jak stanovuje § 12 písm. b) zákona o azylu. Stěžovatelka neopustila vlast na základě žádného z uvedených důvodů. Svou situaci ve vztahu k ústrkům ze strany svého okolí se ona i její rodina snažila řešit jen zčásti a spokojili se s konstatováním, že další domáhání se pomoci nemá smysl. Tvrzené problémy stěžovatelky a její rodiny na Ukrajině nelze považovat za pronásledování ve smyslu § 2 odst. 5 zákona o azylu, neboť nedošlo k ohrožení života ani svobody stěžovatelky nebo její rodiny. O další pomoc nikoho nepožádali a nedali tak ukrajinským orgánům možnost ve věci konat. V této souvislosti žalovaný poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003, jakož i na rozsudek téhož soudu ze dne 23. 9. 2004, č. j. 7 Azs 186/2004 týkající se národnostně motivovaných útoků ze strany soukromých osob. Stran obecných informací o Ukrajině žalovaný vycházel z citovaných zpráv Ministerstva zahraničních věcí, podle nichž občanům Ukrajiny nehrozí diskriminace či pronásledování z důvodů jejich názorů, ani dlouhodobého pobytu v zahraničí. Stran tvrzené šikany dětí stěžovatelky ve škole či sportovním klubu žalovaný rovněž neshledal důvody pro udělení azylu dle výše uvedených ustanovení a poukázal přitom na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2004, č. j. 7 Azs 186/2004.

Žalovaný se věnoval také námitce stěžovatelky, že nemohli s rodinou po vydání výjezdního příkazu odjet, protože jejich syn neměl potřebný doklad. Žalovaný k tomu uvedl, že stěžovatelčin syn se nachází zřejmě ve stejné situaci, neboť je podle všeho občanem Ukrajiny, ale bez dokumentů. Ukrajinský právní řád dává každému svému občanu možnost si obstarat potřebný doklad o své totožnosti. Překážkou k takovému kroku nemůže být ani nutnost dojet si pro tyto doklady na Ukrajinu. Z toho důvodu stěžovatelka požádala i pro své děti o humanitární azyl. Stěžovatelka k tomu nedokázala odpovědět na otázku, proč v minulosti nemohli opustit ČR, když byl nezletilý syn ještě uveden v cestovním dokladu matky.

Žalovaný tak shrnul, že stěžovatelka neuvedla v průběhu řízení o udělení azylu žádnou skutečnost, na základě které by bylo možno usuzovat, že se důvodně obává pronásledování z důvodu své rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů dle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu. Proto neudělil stěžovatelce azyl ve smyslu § 12 písm. a), b) zákona o azylu. Dále se žalovaný zabýval důvody pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny (§ 13 odst. 3 zákona o azylu), důvody pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu (který stěžovatelka výslovně požadovala) a také důvody pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a odst. 1 zákona o azylu. Žalovaný posoudil v této souvislosti sociální, ekonomickou a rodinnou situaci stěžovatelky a přihlédl k jejímu věku a zdravotnímu stavu podle doložených podkladů. Osobní ani zdravotní situaci stěžovatelky neshledal žalovaný jako natolik mimořádnou a hodnou zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. V tomto ohledu žalovaný nedospěl ani k závěru, že by stěžovatelce byl uložen na Ukrajině trest smrti či jí hrozilo vykonání tohoto trestu, ani neshledal důvod k tomu domnívat se, že by stěžovatelka mohla být v případě svého návratu do vlasti vystavena mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání. Mnozí ukrajinští občané se po neúspěšném pobytu v zahraničí navracejí zpět do

vlasti. Pokud konkrétní ukrajinský občan sám místním úřadům nenahlásí skutečnost, že je neúspěšným žadatelem o azyl, úřady se o tom nedozví. V případě, že by se státní orgány Ukrajiny dozvěděly, že stěžovatelka požádala v ČR o udělení mezinárodní ochrany, nejsou známy případy, kdy by někdo byl z tohoto důvodu perzekuován. Žalovaný uzavřel, že stěžovatelka nesplňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany ani podle § 14a odst. 1a 2, ani podle § 14b zákona o azylu.

Napadeným rozsudkem městský soud rozhodl o zamítnutí žaloby proti napadenému rozhodnutí. Městský soud v prvé řadě odkázal na předchozí řízení před žalovaným i správními soudy, kde byla důvodem pro podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany neochota stěžovatelky k návratu na Ukrajinu, kde mělo docházet k šikaně její rodiny z důvodů národnostních, dále potíže v důsledku činnosti jejího manžela pro prezidentského kandidáta Viktora Janukovyče, a konečně problémy s cestovním dokladem pro syna E. H. Městský soud se plně ztotožnil s názorem žalovaného, že v dané věci nešlo o projev politického názoru stěžovatelky, nýbrž o přivýdělek manžela stěžovatelky. Podle názoru soudu sice jsou státy, kde již samotná účast na demonstraci může způsobit perzekuci občana ze strany státních orgánů, ale tato situace nenastala s ohledem na popis událostí a charakteru činnosti manžela stěžovatelky v kampani. Městský soud tedy potvrdil názor žalovaného, že stěžovatelce z tohoto důvodu nebylo možno udělit mezinárodní ochranu podle § 12 zákona o azylu. Dále se městský soud zabýval tím, zda stěžovatelka požádala o pomoc státní orgány, přičemž poukázal na to, že ani v průběhu správního řízení netvrdila, že by se domáhala přešetření postupu místních milicionářů, kteří její věc odmítli prošetřit a sepsat s ní alespoň protokol, a proto nelze její postup pokládat za účinné domáhání se nápravy u ukrajinských státních orgánů. Podmínkou pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu jako jedné z forem mezinárodní ochrany je, že se postižená osoba v zásadě vždy musí obrátit nejprve s žádostí o pomoc na vnitrostátní orgány v zemi původu, pokud není zjevné, že tyto orgány nejsou schopny či ochotny účinnou ochranu poskytnout. V případě Ukrajiny se o takovou zjevnou situaci nejedná. Žalovaný podle městského soudu nemohl posoudit, zda by adekvátní ochrana byla v zemi původu poskytnuta, jestliže se žalobce neobrátil na ukrajinské orgány kvůli nečinnosti policie. Ani skutková zjištění podle městského soudu nenasvědčovala tomu, že by v zemi původu nebyla pro žalobce dostupná kvalifikovaná ochrana ve smyslu čl. 7 odst. 2 Směrnice Rady 2004/83/ES ze dne 29. 4. 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, které z jiných důvodů potřebují mezinárodní ochranu. Výhrůžky a útoky spoluobčanů podle městského soudu lze považovat za útoky soukromých osob, nikoliv však za pronásledování ve smyslu azylového zákona. S odkazem na čl. 7 odst. 2 kvalifikační směrnice a jí definované podmínky pro existenci účinné ochrany v zemi původu městský soud zdůraznil, že tyto podmínky byly naplněny, neboť na Ukrajině podle zpráv Ministerstva zahraničních věcí ČR existuje systém ochrany práv občanů, jakkoliv je v řadě ohledů nedokonalý, přičemž stěžovatelka při pohovorech nesdělila, že by mu byla ochrana státními orgány odepřena. K námitce nedostatečného zjištění skutkového stavu žalovaným městský soud poukázal na to, že dle ustálené judikatury má žalovaný povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Povinnost zjistit skutkový stav věci má žalovaný pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl. Žalovaný vycházel z dostatečného množství podkladů, takže řízení nebylo zatíženo hrubým pochybení při zjišťování

skutkového stavu. Napadené rozhodnutí bylo žalovaným dostatečně odůvodněno, a proto městský soud žalobu shledal jako nedůvodnou.

V **kasační stížnosti** proti napadenému rozsudku podané z důvodu § 103 odst. 1 písm. a), b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) stěžovatelka uvedla, že považuje rozhodnutí žalovaného i městského soudu za nezákonná, neboť žalovaný nesprávně vyhodnotil podklady pro rozhodnutí. Ze skutečností, které stěžovatelka uvedla, nelze dovodit, že hlavním důvodem její žádosti o mezinárodní ochranu je snaha o legalizaci pobytu na území ČR. Z důvodu příslušnosti k arménské národnosti byla stěžovatelčina rodina rovněž opakovaně podrobena svévolným výslechům ze strany policejních orgánů. Z toho stěžovatelka dovozuje, že byla porušována její práva z důvodu příslušnosti k určité národnostní skupině. Dále podotkla, že původcem pronásledování nebo vážné újmy může být i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmou. Stěžovatelka poukázala na čl. 7 kvalifikační směrnice a namítla, že násilnosti páchané místním obyvatelstvem vůči její rodině opakovaně hlásili na policii, avšak ve věci se nic nezměnilo a policie neučinila žádná opatření k zajištění ochrany rodiny. Naopak vůči nim byla ze stran policie uplatněna policejní opatření, která byla prováděna bez konkrétního podezření ve věci s odkazem na jejich národní příslušnost, tedy diskriminačním způsobem. Poskytovatelé ochrany tedy neposkytli ve smyslu kvalifikační směrnice stěžovatelce účinnou ochranu, a proto lze státní orgány považovat za původce pronásledování ve smyslu § 2 odst. 9 zákona o azylu. Kromě toho stěžovatelka namítla, že městský soud se nevypořádal s žalobní námitkou hrozícího nebezpečí krutého a nelidského zacházení, neboť nezohlednil zprávy neziskových organizací věnujících se ochraně lidských práv, z nichž vyplývá, že v ukrajinských věznicích a výslechových celách byly podezřelé osoby vystaveny nelidskému a krutému zacházení včetně bití, kopání a odpírání stravy. Stěžovatelka se obává, že skutečnost, že celá její rodina požádala o mezinárodní ochranu, by v případě jejich návratu na území Ukrajiny vedla k jejich zatčení, po němž by byli podrobení krutému a nelidskému zacházení. Proto se stěžovatelka nemůže vrátit na území Ukrajiny. Z uvedených důvodů tedy navrhla zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci k dalšímu řízení.

Protože Nejvyšší správní soud shledal, že kasační stížnost je podána včas a je proti napadenému rozsudku přípustná, zabýval se otázkou, zda kasační stížnost podstatně přesahuje svým významem vlastní zájmy stěžovatelky ve smyslu § 104a s. ř. s. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že stěžovatelce byla již jednou poskytnuta soudní ochrana individuálním projednáním její věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci, přičemž další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatelky, ale je podmíněn již výše uvedeným přesahem jejích vlastních zájmů.

Zároveň je třeba přihlédnout i k tomu, že případ stěžovatelky a celé její rodiny byl již dříve řešen jak v řízení o udělení mezinárodní ochrany, tak i v následném přezkumu

ve správním soudnictví. Nejvyšší správní soud tehdy po přezkoumání věci shledal, že kasační stížnost stěžovatelky a jejích rodinných příslušníků proti zamítnutí žaloby Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, nebyla přijatelná (viz k tomu usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2007, č. j. 4 Azs 18/2007 – 104). V posuzované věci žalovaný přitom opětovnou žádost stěžovatelky znovu prozkoumal, provedl všechna potřebná dokazování (nový pohovor) a vydal ve věci nové (napadené) rozhodnutí o zamítnutí žádosti.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kriteria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaným ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 933/2006, www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí shledal, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně (rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu); 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon (to znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně); 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Z výše uvedeného plyne, že v zájmu stěžovatelky v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů kasační stížnosti stanovený § 103 odst. 1 s. ř. s., ale také uvést, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Zde je nutné upozornit, že stěžovatelka neuvedla žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti. Poukazovala jednak na to, že práva její rodiny byla z důvodu příslušnosti k arménské národnosti porušována, že původcem pronásledování mohou být i soukromé osoby a také že jí i její rodině hrozí v případě návratu na Ukrajinu důvodné nebezpečí

z důvodu krutého a nelidského zacházení. Na všechny tyto námitky ovšem dává ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu ve věcech mezinárodní ochrany odpovědi. Nejvyšší správní soud se tak mohl zabývat otázkou přijatelnosti kasační stížnosti stěžovatelky pouze v obecné rovině za použití shora nastíněných kriterií.

K první námitce stěžovatelky lze uvést, že již byla v obdobném obsahu a rozsahu posouzena v usnesení zdejšího soudu ze dne 26. 9. 2007, č. j. 4 Azs 18/2007 – 104, přístupném na www.nssoud.cz). V tomto usnesení Nejvyšší správní soud dospěl stran posouzení nebezpečí, které mělo manželu stěžovatelky a jeho rodině hrozit na Ukrajině od různých soukromých osob k závěru, že „*...se jedná přesně o situaci, kdy se stěžovatelé dostali do konfliktu nikoliv s ukrajinskou státní mocí, nýbrž s organizovanými skupinami osob, které svým vyhrožováním a poškozováním majetku i fyzickým násilím projevovaly svůj nesouhlas se zaměstnáním stěžovatele A. H. u jedné z politických stran. Jak bylo již ve správním řízení postaveno najisto, problémy stěžovatelů nebyly způsobeny vyjadřováním jejich politického přesvědčení či orientace, nýbrž faktem, že stěžovatel A. H. vykonával práci pro politickou stranu Viktora Janukovyče.*“ Stěžovatelka ve své druhé žádosti o udělení mezinárodní ochrany tuto námitku v podstatě zopakovala s tím, že kromě politické činnosti manžela zdůrazňovala údajnou diskriminaci své rodiny z důvodu arménské národnosti. Nejvyšší správní soud poukazuje na to, že nestátní subjekty (soukromé osoby) mohou být původci jak pronásledování ve vztahu k osobám majícím nárok na udělení azylu, tak vážné újmy ve vztahu k osobám s nárokem na doplňkovou ochranu. Pro posouzení, zda je ochrana před vážnou újmou ze strany státu, kam má být žadatel navrácen, dostatečná, se uplatní výkladové pravidlo čl. 7 odst. 2 směrnice Rady 2004/83/ES, podle něhož se má zpravidla za to, že ochrana je poskytována, jestliže stát, či strany nebo organizace ovládající stát učiní přiměřené kroky k zabránění pronásledování nebo způsobení vážné újmy, mimo jiné zavedením účinného právního systému pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících pronásledování nebo způsobení vážné újmy, a žadatel má k této ochraně přístup (srv. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 - 57, přístupný na www.nssoud.cz). Vzhledem k tomu, že tvrzení stěžovatelky o konfliktu s těmito osobami v době jeho pobytu na Ukrajině se opírá o tytéž skutkové okolnosti (stěžovatelka i její rodina pobývali i po odmítnutí první kasační stížnosti pro nepřijatelnost stále v České republice) a městský soud postupoval při přezkumu napadeného rozhodnutí žalované ve shodě s tímto právním názorem, nemá Nejvyšší správní soud důvod ke změně svého právního názoru o nepřijatelnosti této námitky. Na tom nic nemůže změnit ani skutečnost, že ve druhé žádosti o udělení mezinárodní ochrany stěžovatelka požadovala udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, a to z důvodu svého zdravotního stavu a kvůli problémům s opatřením cestovního dokladu pro jejího syna E. Podmínky pro udělení této formy mezinárodní ochrany jsou řešeny podrobně judikaturou Nejvyššího správního soudu. Tato forma azylu je podmíněna tím, že musí jít o případ zvláštního zřetele hodný, a rozhodnutí o ní je tedy ovládáno správním uvážením. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofu, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (viz

k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, přístupný na www.nssoud.cz). V tomto případě nevyvstala žádná právní otázka, která by dosud v judikatuře Nejvyššího správního soudu nebyla řešena. Neudělení humanitárního azylu stěžovatelce bylo přezkoumáno v předchozím řízení dostatečně a v souladu se zákonem, takže nedošlo k zásahu do právního postavení žadatele.

K druhé námitce týkající se nebezpečí nelidského zacházení a hrozícího týrání osoby stěžovatelky a její rodiny po případném návratu na Ukrajinu se městský soud vyjádřil rovněž přezkoumatelně, přičemž vycházel ze zpráv o stavu lidských práv na Ukrajině pořizovaných Ministerstvem zahraničí ČR. Stěžovatelka se přitom sama vyjádřila v tom smyslu, že neví, co by její rodinu čekalo v případě návratu do vlasti. Tento důvod byl již v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešen a v tomto případě nevyvstaly žádné nové skutkové ani právní skutečnosti, které by vyžadovaly doplnění, sjednocení či změnu judikatury. Zároveň soud dospěl k závěru, že nedošlo k zásahu do právního postavení stěžovatelky v takové intenzitě, že by bylo třeba kasační stížnost přezkoumat meritorně jako přijatelnou. Nejvyšší správní soud k tomu navíc uvádí, že tato argumentace není relevantní v situaci, kdy byl v době vydání napadeného rozhodnutí žalovaného a dosud je na Ukrajině prezidentem právě Viktor Janukovyč, pro něhož měl stěžovatelčin manžel dle svého tvrzení pracovat v předvolební kampani. Není tedy logické ani přesvědčivé tvrdit, že by stávající režim na Ukrajině měl ať již přímo či nepřímo působit právě stěžovatelce jako manželce jeho politického příznivce jakékoliv potíže v případě návratu rodiny do země původu. Ani tuto námitku tedy nelze považovat za přijatelnou, přičemž tato argumentace se vztahuje jak k samotnému důvodu pro udělení azylu, tak i důvodům pro neudělení doplňkové ochrany ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky podávané v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatelka sama žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdila, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje její vlastní zájmy.

Nejvyšší správní soud shledal z uvedených důvodů kasační stížnost nepřijatelnou, a proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. odmítl.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. srpna 2012

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu